

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту АР Крим
Євпаторійське міське управління освіти
Євпаторійський інститут соціальних наук
Республіканського вищого навчального закладу „Кримський
гуманітарний університет” (м. Ялта)
Відкритий студентсько-молодіжний науково-практичний клуб
„Креатив“



**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ
АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ**

Матеріали III міжвузівської науково-
практичної конференції
студентів та молодих учених
(м.Євпаторія, 24-27 травня 2011 р.)

м.Євпаторія, 2011

УДК 37
ББК 74
Г 28

Друкується за рішенням Вченої ради РВНЗ „Кримський гуманітарний університет“ (м. Ялта) від „25“ травня 2011 р. (протокол № 10)

Організаційний комітет:

Глузман О.В. – голова оргкомітету, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, заслужений працівник освіти України і АРК, ректор;

Пономарьова О.Ю. – заступник голови оргкомітету, кандидат психологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи;

Прокоф'єва М.Ю. – член оргкомітету, кандидат педагогічних наук, доцент, директор Євпаторійського інституту соціальних наук, завідувач кафедри педагогіки і психології;

Фадоса В. І. - член оргкомітету, кандидат психологічних, доцент, заступник директора з наукової роботи Євпаторійського інституту соціальних наук;

Глузман Н.А. – член оргкомітету, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри методик початкової і дошкільної освіти Євпаторійського інституту соціальних наук;

Земцов І.П. – член оргкомітету, кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри історії та правознавства Євпаторійського інституту соціальних наук;

Анфріско О.А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії та правознавства Євпаторійського інституту соціальних наук (відповідальний за випуск).

Організаційно-педагогічні аспекти формування та розвитку майбутнього фахівця : Матеріали III міжвузівської науково-практичної конференції студентів та молодих учених (м.Євпаторія, 24-27 травня 2011 р.) – Ялта: РВВ РВНЗ КГУ, 2011. – 151с.

© РВНЗ „Кримський гуманітарний університет“ м. Ялта, 2011

ЗМІСТ

Пленарні доповіді	6
Прокофьева М. Ю. Проектирование как способ инновационных преобразований педагогической действительности	6
Фадєєв В. І. Особливості управління освітніми ресурсами вищих навчальних закладів України	12
Земцов И. П. Некоторые аспекты формирования современного философского познания	19
Ануфрієнко О. А. Основоположный принцип формування особистості майбутнього вихователя на початку XXI ст. в Україні: філософсько-правовий аспект	21
Бондаренко Т. Є. Використання інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі з біології з метою формування наукового світогляду школярів	23
Осадча М. В. Організація волонтерської діяльності у вищому навчальному закладі	26
Чорницька Л. П. Проблеми застосування інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі з біології	29
Дєрґачов М. И. Динамика численности населения Евпатории в период немецко-фашистской оккупации (на основе материалов оккупационной газеты «Евпаторийские известия»)	31
Мурадасилова Ш. М. Усиление борьбы с религией и церковью в Крыму в 1926-1939 гг.	36
Секція 1. Концептуальні проблеми організацій розвитку національної освіти та виховання	43
Бєляєв А. А. Волонтери в нашому житті	43
Захарчук-Дуке О. О. Роль навчально-методичного комплексу у навчальному процесі студента-першокурсника	45
Кудєрміна О. І. Проблеми професійного становлення правоохоронця: сучасний стан та перспективи вирішення	51
Продан І. В. Інтеграція фахових дисциплін в процесі підготовки майбутніх дизайнерів одягу	53
Почиваліна Г. В. Особливості громадянського виховання студентської молоді в навчально-виховному процесі ВНЗ	56
Ишутнинова А. Ю. Роль экстренной психологической помощи в случае насилия над женщиной в семье	59
Філімонов С. П. Некоторые особенности обеспечения безопасности подростков в социальных сетях	62
Секція 2. Мовно-комунікативна компетенція як складова філологічної освіти	66
Васєніна Т. В. Понятие комического как категория исследования раннего творчества Чарльза Диккенса	66

такої бази забезпечено рядом наукових досліджень, які виявили пріоритетні напрямки, особливості формування моделей волонтерства в соціально-політичних, економічних, культурних умовах нашої держави [6, с.105].

Враховуючи те, що діяльність добровольців потребує наявності певних знань з психології, педагогіки, соціології, медицини, вільного часу. Волонтери повинні володіти навичками спілкування з різними групами молоді, вивчати кращий досвід роботи вітчизняних волонтерів та добровольців зарубіжжя. Організація різних форм навчання волонтерів стає актуальним питанням сьогодення.

Висновки. Узагальнюючи, можна відзначити, що волонтери важливі для кожного суспільства, тому що працюють без користі на себе, показуючи цим приклад безкорисної ціннісно-орієнтованої діяльності. А волонтерство охоплює добровільний вибір, що відображає особисті погляди і позиції, активна участь громадянина в житті суспільства; особисте вдосконалення і співпраця; спільна діяльність в рамках різних соціально значущих проєктів; сприяння реалізації основних людських потреб на шляху до створення більш справедливого і мирного суспільства; сприяння більш збалансованому економічному і соціальному розвитку, створенню нових робочих місць і нових професій.

Література.

1. Волонтерство. Порадник для організаторів волонтерського руху / Укл. Т.Л. Лях, авт. кол.: О.В. Безпалько, Н.В. Зверіко, І.Д. Зверева, Н.В. Зімовель та ін. - К.: ВГЦ «Волонтер», 2001. – С.10-40.
2. Василенко К. Волонтер - це стан душі // Волонтер//2001, №10.
3. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку/К.: Академпрес, 1999, с.40-80.
4. Волонтер: хто вони? // завуч. - 2005. - травень с № 14.- С.7-11.
5. Волонтерська служба недержавної організації соціальної сфери. 36 мат. -К.: БТ «Джерело», 2000. – с.236.
6. Капська А.І. Технології соціально-педагогічної роботи, К.: УДЦССМ, 2000. С.45-132.
7. Макдональд Д. Чому волонтер?// Д. Макдональд. // громадські організації. - 1999. - № 4. - с.26.
8. Маккарлі С, Лінч Р. Управління діяльністю волонтерів. - Ресурсний центр розвитку громадських організацій «Гурт», 1998.
9. Організація волонтерського руху у вищих навчальних закладах: Діагностичний інструментарій: Методичні розробки / Укл. Т.О. Рудякевич - Житомир: ЖДУ, 2004. С.3-15

РОЛЬ НАВАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТА-ПЕРШОКУРСНИКА

*Захарчук-Дуке Ольга Олександрівна,
аспірант,*

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: Караман Станіслав Олександрович,

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри української мови та методики навчання,

Київський університет імені Бориса Грінченка.

Постановка проблеми. Проблема розробки підручника відображено в дослідженнях різних науковців: Я.Коменського, П.Буги, А.Вєрбицького, О.І.Рєчихіна, М.Гупальського, Л.Тюріної та ін. Теорію створення підручника для вищих педагогічних навчальних закладів розроблено у працях П.Бейлісона, В.Беспалька, Д.Зусва, І.Лернера, І.Говпинець, В.Цетлін та ін. Місце книги в навчальному процесі у працях І.Журавльова, Л.Зоріної, В.Мадзігона та ін.

Сучасні підходи до розробки теоретичних підвалин, модульного розподілу змісту навчального матеріалу, специфіки структури навчально-педагогічної літератури репрезентовано в працях: А.Алексоюка, Л.Артемової, А.Бойко, С.Вітвицької, О.Виницького, В.Галузинського, І.Зайченка, А.Кузьмінського, С.Карамана, В.Лозової, О.Любара, В.Мадзігона, С.Максимиюк, Н.Мойсюк, В.Омельяненка, С.Пальчевського, О.Савченка, А.Сбусвої, Г.Трошко, М.Фіцули, А.Фурмана, В.Ягупова та ін.

На важливість забезпечення активності суб'єкта в навчальній діяльності у свій час указували: О.М.Білясь, М.С.Вашуленко, Т.К.Донченко, С.О.Караман, В.Я.Мельничайко, Л.М.Паламар та ін.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У спеціальній літературі науковці по-різному тлумачать зміст поняття «підручник». Так, засновник дидактики Я.Коменський називав підручник «основним джерелом знань із будь-якої навчальної дисципліни». Український педагогічний словник трактує поняття «підручник як книгу, «в якій викладаються основи знань з певного навчального предмета на рівні сучасних досягнень науки і культури. Для кожного типу навчальних закладів видаються підручники, які відповідають програмам і завданням цього закладу, віковим та іншим особливостям тих, хто навчається».

Автори навчального посібника «Теоретичні основи виховання і навчання» В.Лозова Г.Трошко визначають підручник як «навчальну книгу, яка викладає основний зміст конкретного навчального предмета у відповідності до програми» [1, с.16]. Т.Колесник визначає підручник як «основу для успішного вивчення предмета». В.Безпалько стверджував, що книга створюється як будь-яка машина, зазначав про можливість творення підручників спеціальними промисловими підприємствами, де навчальна книга буде створюватися у різних "цехах" вузькими професіоналами [2, с.43-48]. М.Пентилюк підручник визначає як «спеціальну навчальну книгу, у якій викладено основи знань на рівні сучасних досягнень науки і культури,

відповідно до освітніх стандартів і програм» [3, с.16]. На думку С.О.Карамана, підручник – це один з найскладніших жанрів навчальної літератури, оскільки в ньому, по-перше, має враховуватися низка багатовекторних вимог – мовних, методичних, соціальних, психологічних, українознавчих тощо. Крім того, підручничотворення зумовлює пошук і реалізацію сучасних підходів до написання навчальної книжки для учня на засадах комунікативної спрямованості навчального процесу, що передбачає оптимальне висвітлення природи спілкування, а також багатоманітності форм його вираження. *Створити гарний підручник, як зазначає С.О.Караман, – це значною мірою вирішити проблему навчання.* [4, с.35].

Виклад основного матеріалу. *Актуальність питання* визначається, по-перше, сучасними підходами до наукового обґрунтування дидактичного процесу у вітчизняних загальноосвітніх навчальних закладах, вищих школах зокрема, які зазнали суттєвих змін як за змістом, так і за формою організації упродовж останнього десятиріччя; по-друге, диференціацією змісту мовної освіти за основними розділами мовознавчих дисциплін та напрямками підготовки для ВНЗ, по-третє, недостатньою розробленістю обраної проблеми у вітчизняній лінгводидактиці.

Мета тез є залучення науковців до відкритого діалогу на етапі широкого апробації навчального посібника у масовій практиці та узагальнення досвіду роботи за пропонованою книгою.

Аналізуючи сучасний стан проблеми адаптації, можна виділити декілька напрямів, за якими здійснювалися дослідження адаптації студентів до умов вищого навчального закладу. З-поміж них: вивчення труднощів початкового етапу навчання і чинників, що впливають на адаптивний процес (А.Рувинський, А.Андрєєва, Ю.Кустов, Л.Гаєнко, Л.Ефімова, А.Леонтєв, Р.Шевченко, С.Галонова); узагальнення передового досвіду роботи колективів з проблеми адаптації до нових умов навчальної діяльності (Т.Шнишгіна, Л.Вяткін, В.Слободчиков, Н.Ісаєва, В.Арнаутов, Л.Космогорова, Т.Леонтєва, Ж.Філіпова, Б.Брудний, В.П.Казміренко іт.).

Соціально-психологічна адаптація студентів у вузівському середовищі, на думку В.Казміренка, включає в себе, по-перше, професійно-фахову адаптацію, що зумовлює пристосування до змісту, умов та самостійної організації навчальної діяльності, формування навичок та спрямувань у навчальній та науковій роботі; по-друге, активне чи пасивне пристосування особистості до оточення, побудову стосунків у студентських групах, формування стилю особистісної поведінки; по-третє, соціально-фахову адаптацію як прийняття суспільних вимог до майбутньої професійної діяльності [5, с.76-78.].

Зважаючи на це, виникає потреба в розробці підручників (посібників), які б допомогли студентів не тільки отримувати необхідні знання, але й одночасно розвивали б досвід його творчої діяльності. У статті за вихідну взято положення тих педагогів, які вважають, що акт написання навчальної книги є актом творчим, й значною мірою залежить від таланту, від "немеханічних" чинників. Саме тому ми переконані, що пропонований посібник є безальтернативний, який адресований всім студентам першого

курсу Київського університету імені Бориса Грінченка – зюправда, за ним можуть навчатись студенти й інших ВНЗ України.

Авторами посібника так визначено мету: допомогти студентам-першокурсникам швидше адаптуватись в новому для них середовищі, подолати організаційні труднощі першого року навчання, розкрити свої найкращі якості, ознайомитись з традиціями та успіхами, яких досягли студенти разом із професорсько-викладацьким колективом.

За структурою посібник складається із семи модулів: «Мій університет», «Я – студент», «Я навчаюся за кредитно-модульною системою», «Як мені краще організувати свій час», «Я в інформаційному середовищі», «Я працюю в команді» та «На шляху мого саморозвитку і самовдосконалення», в яких розкрито функції, форми організації навчально-виховного процесу та специфіку навчання у вищому навчальному закладі, мотивується студент на особистий та професійний розвиток [6, с.1].

Зміст першого модуля посібника, «МІЙ УНІВЕРСИТЕТ», студенти мають знайомити студентів з етапами становлення ідеї університету: виникнення перших шкіл у древніх Шумері, Індії та Китаї, діяльність давньогрецьких мислителів, першу філософську школу в Афінах, Академію Платона, Лікей Аристотеля, Музейон Птолемея, заснування першого університету в м. Болонья – Болонського університету, ректором якого був Ю.Дрогобича, вихідець з України, виникнення Оксфордського та Кембриджського університетів, перших навчальних закладів на теренах України. Як показує практика, студенти з великим інтересом вивчають витоки та шляхи розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка, який функціонує майже 140 років: від Київських вчительських курсів – Київського міжрегіонального інституту удосконалення вчителів – Київського міського педагогічного університету імені Б.Д.Грінченка до Київського університету імені Бориса Грінченка. У першому модулі подано хронологію основних подій історії Університету. На сторінках посібника студенти знайомляться з гаслом Університету, його символікою – гербом, прапором, гімном, а також з гербами і гаслами структурних підрозділів.

У цьому ж модулі висвітлено життєвий та творчий шлях Б.Д.Грінченка, чие ім'я носить Університет, а це в свою чергу дає підстави студентам велично іменувати себе «грінченківцями».

Ефективність засвоєння цього матеріалу досягається ще й завдяки тому, що лекція проходить в музеї, який функціонує в адміністративному корпусі та в університетському коледжі. Після знайомства з музейною експозицією для першокурсників проводиться зустріч з ректором, проректорами, викладачами та студентським активом Університету, що значною мірою допомагає відчутти атмосферу Університету.

Діяльність студента у ВНЗ – специфічна за своєю метою, умовами й суттю відрізняється від навчання у школі, тому у другому модулі «Я – СТУДЕНТ» йдеться про соціальний статус студента, особливості студентської діяльності. Подано права та обов'язки студентів-грінченківців, розроблених на основі нормативної законодавчої бази України, зокрема Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», постанов Верховної

ради України та Кабінету Міністрів України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Головного управління освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради. Специфіку навчального закладу, особливості його функціонування, визначено в Статуті Університету.

За змістом другого модуля студенти знайомляться із функціями академічної групи, розкрито етапи її становлення, наприклад, I етап – асоціація, на цьому етапі для студентів розпочинається період адаптації до студентського життя, II етап – кооперація, характеризується завершенням процесу адаптації, переважанням ділових стосунків, до яких додається формування міжособистісних взаємин. III етап – характеризується тим, що група стає колективом.

Щоб процес адаптації кожного студента проходив успішно, у посібнику висвітлено основні ознаки колективу й зазначено, що кожен член студентської групи бере на себе цілі та завдання спільної навчально-професійної діяльності.

Донині немає єдиного визначення понять «лідерство», «лідер», існує більше ніж 50 різних визначень. Уперше термін «лідер» охарактеризовано у працях вчених Г. Тарда та Г. Лебона, на їхню думку, усі найбільші досягнення людства – результат діяльності видатних особистостей, щодо їх послідовників, то вони лише наслідують видатних людей. [7, с.60].

Ми поділяємо думку С.Мартиненко, що *лідером доцільно називати авторитетного студента в групі, особистісні якості якого дозволяють йому відігравати головну роль у соціальних ситуаціях і процесах, при прийнятті групових рішень та організації спільної навчальної діяльності.*

У посібнику подано визначення конфлікту у вузькому та широкому розумінні, стверджується думка про руйнівний та надихаючий характер конфлікту. Автори посібника відстоюють думку про те, що в умовах безконфліктності групова діяльність досягає найвищої результативності. Тому подають способи поведінки у конфлікті (раціональний та емоційний) та виокремлюють блок – корисні поради/психологічна допомога, в якому пропонують прийоми корекційної роботи, тест «Чи вмієте ви контролювати себе в процесі спілкування?» та «Тест Томаса», який дозволяє оцінити сутність адаптації кожного студента до спільної діяльності.

Проблема пристосування загострюється ще і в зв'язку з тим, що існує значна розбіжність в методах, формах, засобах стимулювання навчально-пізнавальної діяльності між школою і вищим навчальним закладом, тому актуально звучить третій модуль «**Я НАВЧАЮСЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ**». Матеріали якого дають змогу ознайомитися студентам із сутністю Болонського процесу, Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи, дізнатися про кредитно-модульну систему організації навчального процесу, форми організації навчального процесу та контроль успішності в Університеті.

Обов'язковим для сучасної особистості є вміння орієнтуватися у потоці інформації, оскільки у сучасному світі йде процес становлення особливого типу реальності — інформаційної, тому студентів необхідно набути вміння обробляти інформацію: умінь її оцінювати, аналізувати критично сприймати, орієнтуватися в спеціальній інформації. Тому корисним по-особливому

ікванями є четвертий та п'ятий модулі «ЯК МЕНІ КРАШЕ ОРГАНІЗУВАТИ СВІЙ ЧАС» та «Я В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ», у яких розглядаються методи і прийоми роботи з інформацією, що не тільки допоможуть студентам протягом перших місяців навчання адаптуватися до навчального процесу в Університеті, але й стануть у пригоді в подальшій науковій та професійній діяльності. Подано корисні поради щодо формування навичок слухання (аудіювання), читання, конспектування. Характеризуються форми й види усного та писемного мовлення, зокрема доповіді, виступ, дискусія, диспут, есе, реферат, особливості їх підготовки, структура, оформлення. Уміщено зразки оформлення списку джерел. У рубриці «Сходінки зростання» подано практичні завдання.

Студенти знайомляться з ресурсами мережі інтернет, висвітлюються методи і прийоми пошуку наукової спеціальної інформації у різних пошукових системах, пояснюється, що таке простий та складний пошук, які логічні оператори використовуються для цього в різних пошукових системах, уміщено докладний матеріал про університетський портал, його структуру.

У логічному зв'язку з вищезазначеними перебувають шостий та сьомий модулі під назвою «Я ПРАЦЮЮ В КОМАНДІ» та «НА ШЛЯХУ МОГО САМОРОЗВИТКУ І САМОВДОСКОНАЛЕННЯ».

У них йдеться про командну взаємодія, яка містить потужний творчий потенціал, розповідається про основні показники ефективної командної взаємодії, процес формування команди та особливості роботи в ній, переваги прийняття групових рішень, подано визначення корпоративної культури. Розглянуто актуальні для студентської молоді питання, які стосуються постановки та досягнення життєвих цілей, формування нових корисних звичок, що допоможуть досягти успіхів у майбутній професійній діяльності. Розкрито значення особистісного та професійного самовизначення, саморозвитку та самоменеджменту на шляху до успіху в житті.

Висновки. Ми переконуємось, що знайомлячись зі змістом посібника «Я - студент», першокурсники швидше усвідомлюють специфіку навчання у вищому навчальному закладі, налаштовуються на вироблення умінь ефективно пристосовуватися до нових умов навчального закладу, не витрачаючи при цьому даремно душевних і фізичних сил.

Проілюстровані в посібнику ефективні прийоми: ділова гра, ситуативні ігри; нестандартні задачі та завдання (кросворди, ребуси, рубрики: «*Читайте. Думайте. Робіть висновки, дискутуйте!*»); інформація для висновків (рубрики: «*Цікаво знати!*», «*Візьміть до уваги!*»); система запитань для самоконтролю і самооцінки, сприяють високій результативності навчання, активізації пізнавальної діяльності кожного студента.

Посібник стимулює студентів до застосування різних педагогічних технологій, з-поміж яких – метод проєктів і створення портфоліо, відеороліків, у яких кожен студент з власної ініціативи відображає індивідуальну позицію. Кожен ролик починається зі статусу-тріччівкиця, описує роботу в команді, проведення виступу, дискусії та інше, а головне – всі вони передають усвідомлення першокурсника себе студентом, що знаюу ж

надає ваги кожному, допомагає знайти своє місце, яскраво ілюструє успішну адаптацію; переконує студентів у практичному застосуванні здобутих ними знань.

Література.

1. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання. Навч. посібник. - Харків, 2002. - С.270.
2. Беспалько В.П. Учебник. Теория создания и применения / Владимир Петрович Беспалько. - М. : НИИ школьных технологий, 2006. - 192 с.
3. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.І.Пенгілюк: Підручник для студентів-філологів вищих закладів освіти. - К.: Ленвіт, 2000. - 264 с.
4. Караман С., Тихоша В. Технологія створення підручників і посібників для поглибленого вивчення української мови в гімназії // Дивослово. - 2001. - № 4. - С. 34.
5. Казміренко В.П. Програма дослідження психолого-соціальних чинників адаптації молодшої людини до навчання у ВНЗ та майбутньої професії / В.П. Казміренко // Практична психологія та соціальна робота. - 2004. - №6. - С.76-78.
6. Я – студент: навч.посіб.[Жильцов О.Б., Караман С.О., Лейтас Ф.Л., Линьов К.О. та ін. за заг.ред. Огнев*юка В.О.] – К.: Київськ.ун-т імені Бориса Грінченка, 2010 – 224с.
7. Морозов Ю. И., Паловян С. С. Об операциональном определении понятия "лидерство"// Вопросы психологии. - 2000. - №1. - с.60.
8. Гусева Т.И. Психология личности. - Ростов-на-Дону "Феникс", 2004, с.12
9. Технології розв'язання конфліктів у педагогічній взаємодії: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навч. закладів / Г.В. Ложкін, М.О.Кош та ін.; Інститут психології АПН України, Волинський держ. Ун-т ім. Л. Українки. - Луцьк, 2000
10. Дятленко Н.М. Умови адаптації студентів-першокурсників до навчання у ВНЗ
11. Проблеми сучасного підручника середньої і вищої школи. 36. наук. праць. Випуск 2./Упор.: В.В. Оліфіренко; наук. редакція В.С. Біленького і В.В. Оліфіренка – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – 160 с.
12. Арцишевський Р. А. Функції сучасного підручника // Проблеми сучасного підручника: 36. Наук. праць / Редкол. – К.: Педагогічна думка, 2003. – Вип 3. – С. 295-298.
13. Буга П.Г. Университетская книга: проблемы и решения / П. Г. Буга // Университетская книга. - 1996. - № 1. - 10-12. Пп. Дмитриев А.Я. "Учебник как основа научно-методического комплекса"// Всесоюзная научно-методическая конференция. «проблемы вузовского учебника»: тез. докл.- м. МГУ, 1979.- 25с

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПРАВООХОРОНЦІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ

*Кудерміна Олена Іванівна,
докторант, кандидат психологічних наук, доцент,
Національна академія внутрішніх справ України (м.Київ)*

Постановка проблеми. Соціально-економічні та політичні зміни в нашій державі відображаються на життєдіяльності всіх сфер суспільного життя, в тому числі на функціонуванні правоохоронної системи. Виконуючи важливі та значущі для кожного пересічного громадянина та загалом для всієї держави функції, система правоохоронних органів потребує науково обґрунтованого нормативно-правового, інформативно-аналітичного та психологічного забезпечення своєї діяльності. Окреслюючи основні проблеми психологічного забезпечення діяльності правоохоронної системи слід визначити, що серед них особливу актуальність набувають питання, пов'язані з психологічними особливостями професійного становлення правоохоронця. Це обумовлюється традиційними для правоохоронної діяльності психологічними особливостями (екстремальність, конфліктність, соціальний характер перебігу тощо), а також психологічними та соціальними особливостями, що характерні для сьогодення (недостатнє матеріальне забезпечення, слабка соціальна захищеність працівників, політична нестабільність тощо).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми професіоналізації суб'єкта практичної діяльності знайшли своє відображення в роботах В.О. Бодрона, Е. Ф. Зехра, Є.О. Климова, В.Д. Щадрикова, Л.І. Анциферової, А.В. Брушлінського тощо. В той же час, психологічні особливості перебігу правоохоронної діяльності накладають значний відбиток на процес професійного становлення її суб'єкта, які не притаманні для інших різновидів практичної діяльності. З огляду на зазначене, актуальним постає питання визначення психологічних особливостей професіоналізації правоохоронця, що детерміновані умовами та чинниками його діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звернення до аналізу психологічних особливостей професійного становлення суб'єкта правоохоронної діяльності обумовлюється актуальними проблемами самої системи МВС України. До них, на нашу думку, слід віднести наступні:

- постійне реформування правоохоронної системи, що викликає ротацію керівних кадрів міліції. Це дестабілізує життєдіяльність всієї вертикалі системи та порушує взаємодію окремих її елементів;
- зміни політичних орієнтирів владної еліти. Вони викликають дезорієнтацію рядового та начальницького складу правоохоронних органів в ім'я покладає на них повноважень;
- відсутність гідного іміджу працівника міліції серед населення нашої держави. Зазначене ускладнює плідну взаємодію суб'єкта правоохоронної діяльності з пересічними громадянами;